

'Welkom bij de andere kant van de kloof'

Onzichtbare armoede krijgt bij de sociale kruidenier in Betondorp een gezicht. Vrijwilligers van **Veerkrachtig Betondorp** staan sinds de corona-uitbraak arme buurtgenoten bij met gratis maaltijden, praktische hulp en morele steun. Oprichtster Carleen de Lange: "Welkom in de wereld van de andere kant."

Tekst Jos Verdonk Beeld Elmer van der Marel

Vrijwilliger Simke helpt in de moestuin.

Carleen de Lange

De straten zijn er vernoemd naar begrippen uit de landbouw. Betondorp is een volkswijk in Amsterdam Oost die een eeuw geleden werd gebouwd. Typerend is het vele groen van plantsoenen en hofjes: een wijk met een vriendelijk, dorps karakter. In de jaren twintig van de vorige eeuw was er aan veel dingen een tekort, waaronder aan doodgewone bakstenen. De architecten van de buurt kozen voor het gebruik van betaalbaar beton en aan dat materiaal dankt deze buurt zijn naam. Betondorp is bovendien de buurt waar de iconische Amsterdammers Johan Cruïff en Gerard (van het) Reve en zijn 'geleerde broer' Karel van het Reve opgroeiden. Een aantal plekken herinnert nog aan Neerlands beroemdste voetballer. In Betondorp wonen nog veel oorspronkelijke Amsterdammers, maar ook 'nieuwe' Nederlanders en sinds een aantal jaar steeds meer twee-

verdieners en yuppen met een prima gevulde beurs.

Maar er is ook een andere kant. Al dat pittoreske beton houdt veel armoede verborgen, ontdekten Betondorpers Carleen de Lange en haar man Paul aan het begin van de coronatijd. Ze wilden daar iets aan doen. Carleen werd de drijvende kracht achter Stichting Veerkrachtig Betondorp (SVB). Een club vrijwilligers heeft zich hierin verenigd om praktische hulp te geven aan arme Betondorpers, maar is er ook tijd voor een praatje en een luisterend oor.

Paul: "We zijn begonnen met maaltijden en spulletjes rond te brengen met de auto. Dat kun je voor een paar mensen doen, maar het werden er al gauw meer dan twintig huishoudens. Het was praktischer als onze mensen de maaltijden zelf kwamen halen."

Carleen: "Toen kwam die ruimte hier aan de overkant vrij." Paul: "Op dat moment werd het idee van de sociale kruidenier ge-

'Dit staat voor de situatie waarin arme Betondorpers zitten'

boren." De 'winkel' is een ruimte met metalen stellingkasten en een grote koelkast. Daar worden de hele week levensmiddelen en producten zoals schoonmaakmiddelen en toiletartikelen verzameld. Deelnemers maken een boodschappenlijstje van wat ze echt nodig hebben. Elke vrijdagmiddag wordt de winkelinventaris zo eerlijk mogelijk verdeeld.

Maaltijden

De vrijwilligers konden in oktober 2021 verhuizen naar het Zuivelplein in een wat dateerd schoolgebouw. De gemeente betaalt de huur. Carleen: "Tot voor kort kregen we van het Rode Kruis supermarktbonnen en van de gemeente subsidie voor maaltijden, maar dat is helaas niet meer zo. Elke maandag, woensdag en vrijdag delen wij aan het eind van de middag verse maaltijden en soepen uit, maar ook levensmiddelen zoals groente en brood. En iedere vrijdagmiddag is de sociale kruidenier open."

Maar er worden nog tal van andere initiatieven ontplooid. "We hebben diverse huizen ingericht: van vloer tot onderbroek noem ik dat altijd. Gelukkig heb ik een handige man. Die vloer hebben we gratis opgehaald in Zaandam en die onderbroeken koop ik desnoods van mijn eigen geld."

De missie van SVB is vormgegeven in een beeldje, gemaakt door Carleen. Het is een metalen veer die is vastgeklonken op een sokkeltje van beton. "Het staat voor de situatie waarin arme Betondorpers zitten", legt ze uit. "Ze zitten er muurvast in. Maar wij staan achter ze en met veerkracht komen ze weer in de spiraal naar boven. Je moet mensen een beetje hoop geven."

De buurtbewoners voor wie SVB zich inzet, zijn in verborgen armoede terechtgekomen. Carleen: "Mensen komen om tal van redenen in de financiële problemen: door hoogopgelopen schulden, echtscheiding of toeslagen en uitkeringen die vervallen. Corona heeft vaak het laatste zetje gegeven.

Er zijn mensen die elke maand honderden euro's tekortkomen. Als je dan naar de gemeente gaat, krijg je te horen dat je eerst maar moet proberen het in eigen kring op te lossen, dan bij de mensen in je buurt en daarna pas bij de gemeente kunt aankloppen. Maar vaak is het dan al te laat!"

Deze verborgen armoede veroorzaakt behalve stress en schaamte ook gezondheidsproblemen. "Mensen gaan niet meer naar de dokter of het ziekenhuis omdat ze het eigen risico niet meer kunnen betalen."

Schaamte

Frank Storik komt binnen met de groente van vandaag. Hij zit in de Ouderen Adviesraad van Amsterdam Oost en is een van de vrijwilligers van SVB. Hij werkt niet meer, maar is zo'n vier keer per week in de oude school te vinden. "Het zijn vooral oudere mensen die door deze crisis zijn getroffen, maar er komen ook zzz'ers bij ons. In de coronatijd hadden we studenten die hun